

Womhaj Bóh!

Czíslo 37.
15. sept.

Četník 11.
1901.

Serbske nježeliske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Smolerjez knihiczišcežetni w Budyschinje a šu tam dostač ša šchtwórtlétu pšchedplatu 40 np.

15. njeđzela po šwjatej Trojizn.

Wialm 33.

Dute pšalmowe šłowa napominaja naš t wješełu w tym Knjesu, hdyž pišane šteji: „Sawješełcze šo w tym Knjesu, wy prawi!“ Kotry prawy, kotry pobožny nje-dyrbjał šo sawješełciz w tym Knjesu, nje-dyrbjał šo jemu dzałowacž a jemu špěwacž i harfami a na pšalterju? Wšchu pšchicžinu mamy, šo šo sawješełimy w tym Knjesu, tym prawym; „pšchetož šłowo teho Knjesa je prawe; a šchtož wón šłubi, to wón wěšče dđerzi.“ Wože šłowo, kotrež bu wot Knjesowych japošchtolow předomane, je wěrne a prawe šłowo. Wšcho Wože šlubjenje a hroženje šo dopjelni. Njebuchu tež wšch jeho šlubjenja w šhryštufu dopjelnjene a my njechali tutemu šłowu wješełi wěriež? To budž wot naš. Wěrni, šwěrní a prawi budžmy kóždy cžaš, pšchetož jako tajzy móžemy šo wješełciz w tym Knjesu, w tym prawym a dobrocžiwym. „Wón lubuje prawdošcž a šudjenje, šemja je pošna dobroty teho Knjesa.“ Šwěrnnych wón mytuje, nje-šwěrnnych wón kšofta, dokelž to je jeho wola, šo tež prawdošcž lubujemy i žykej wutrobu. Šdžežkuliz naše wócžko na šemi pohlada, wohladamy jeho dobrotu. Teho dla wješełimy šo w tym Knjesu, džakujmy šo našchemu Wožu ša wšchu cželnu a duchotwnu dobrotu, kotruž i jeho ruki bohacže dostawamy. Wón wšchal je našch štworicžel, a to je našche wješele. „Njebješa šu pšches šłowo teho Knjesa cžinjene a wšchitko jich wójško pšches ducha jeho

erta.“ Njebjo a šemju je tón Knjes pšches šwoje šłowa štworicž. „Teho dla njech šo boji teho Knjesa žyła šemja a njech šo pšched nim štrachuje wšchitko, šchtož na šemi bydli. Wšchetož, hdyž wón rjeknuje, štanje šo, a hdyž wón rošłaje, šteji hižo.“ Teho dla špójnaj luba dušcha, šwoju njemóž, boj šo teho Knjesa; jeho wšchedomóžua ruka móže tebe bórny pomizecž, hdyž šy hordy a bješbóžny. Sawješeł šo w tym Knjesu, wón móže tež tvoju nišu wobrocžicž, kšodž po jeho pučžach; wón budže tež tebe wodžicž po šwojej mudrošcži. Bóh je našch knjes, to je našche wješele. „Tón Knjes cžini radu pohanow t niežomu a šaniežuje pomyšlenje ludži. Ale rada teho Knjesa wob-šteji wěcžnje a jeho wutrobne myšle wot naroda do naroda.“ Derje ludej, krajej, wošadže, domej, kotrehož knjes je Bóh. Derje cžłowjekej, kiž šo wot njeho wodžicž dawa; derje temu, kotrehož wola je Woža wola a šemškich a kniczomnych myšlow šo šminje. Ššchecžijenjo sawješełcze šo w tym Knjesu. „Tón Knjes pohlada i njebješ a widži wšchitkich ludži džeczi, teho runja šhotuje wón jich wutrobu a kędžbuje na wšchitke jich štkki.“ Šod Wožim pšchedwidženjom šteji a štawa šo wšchitko. Tež na mi je wón pohlada, moje myšle wón šnaje, na moje štkki wón kędžbuje. Teho dla džu pobožny byčž a po jeho pučžach kšodžicž, džu myšlicž, šchtož je prawe, džu cžinicž, šchtož šo jemu špodoba a džu cželacž wšchemu hřeščenju. Ničjo njemóže mje trječicž, šchtož wón njeby wjedžal, kajke wješele je mi to. Jeho puče wjedža mje t šbožu, jeho wodženju džu šo doměricž. Nočžu morkotacž, hacž runjež

mje po czeŝkich puczach wodzi. Ale będa temu, kotryž wot swojeho ťworiczela twóchnje, jchtóž ťwoje dowěrjenje na teho ťnjeſa ujeſtaji, pſchetož Bóh je wſchekomóžny. Tón wſchekomóžny rukuje nad nami, to je naſche wjebele. „Kralej njepomha jeho wulka móž, konje tež njepomhaju, a jich wulka bylnoſež njewumóže.“ Nicžo na ſemi njemóže naſ ſchitacž, hdyž ton ťnjeſ naſ njelſchituje, nicžo na ſemi njemóže nam pomhacž, hdyž tón ťnjeſ nam njepomha. Hdyž pał je tón ťnjeſ naſch ſchit a naſche wukhowanje, toho dyrbieli ſo bojecž? Je Bóh ſa naſ, ſchtó móže nam napschecžiwó ſtacž? Duž wy pobožni, wjebeleže ſo w tym ťnjeſu. Wy cžlowiſke džeczi, njepuſcheczeže ſo na ludži, ani na ſwoju móž, ani na ſwoju bylnoſež, ani na ſwoje bohatſtvo, wiſchitko ſahinje, hdyž wſchekomóžny ťnjeſ to pſchifaſa. Luby ſcheczežijano! tón wſchekomóžny ťnjeſ wodži tutón ſwět, wodži tež twoje žiwjenje, teho dla budž pobožny a dobry. „Głaj, teho ťnjeſa woło hlada na tych, kotřiž ſo jeho boja a na jeho dobrotu cžakaju, ſo by wón jich duſche wumohl wot ſwjercze a ſežiwił jich w drohocze.“ Duž męj nadžiju ł njemu a wón njebudže cze wopuſcheczež w cžachu niſy, ani w twojej ſmjertnej hodžinje.

Lubi ſcheczežijenjo! Naſcheje wutrobny wjebele woſtañ Bóh, tón wěrny a dobrocžiwny ſworiczel. Prajmy ł pſalmiſtu: „Naſcha duſcha woczakuje na teho ťnjeſa, wón je naſcha pomoz a naſch ſchit, pſchetož naſcha wutroba ſawjebele ſo w nim a my mamy nadžiju ł jeho ſwjatemu mjenu.“ Hdyž to cžinimy, njebudžemy ł hañbje. Bóh ſa naſ a my ſa Boha; Bóh ł nami a my ł Bohom, to budže naſche heſko. Wotpoložmy wiſchitke ſeniſke ſtarofeje, pſchetož Bóh ſo ja naſ ſtara. Męſtaraježe ſo ſa ſwoje žiwjenje, ſchto budžecze jeſež, jchto budžecze picž, tał praji naſch ſbóžnił. Pytajmy pał najprjedy Bože kraleſtvo a jeho prawdoſež, dha budže nam to druhe pſchidate. Męje Bóh w tutym lęcže wótzowizy ſo ja naſ ſtarał? Męjeſmy pod jeho ſchitom žnjeli, tał ſo jeho dobrotu wjebeleč njemóžemy? Męje jeho wótzowiska ruka nad nami woſtała? Haj, woſtañ ty luby Božo naſche wjebele a naſcheje wutrobny troſcht. Na tebe ſtajamy ſwoju nadžiju. Twoja ſwěrnoſež pſchewodž naſ, twoja wſchekomóž ſchituj naſ, twoja mudroſež wodž naſ, twoja dobrotu, ťnježe, budž ł nami, kaž nadžiju ł tebi mamy. Samjen.

Puczowanie po Bozim piſmje

abo

lajſe myſle nadeñdže, Bože ſłowo cžitajo.

Podawa ſwěrny cžitaj „Pomhaj Bóh-a“.

I. knihi Wóſſaſowe, 26. ſlaw.

(Potracžowanje.)

Ťnjeſ pał męjeſche ſečerpnoſež ł Ťſaakowej ſlaboſežu, ſo ſo jemu ſe žonu tał njelęñdže, kaž něhdy Abrahamej. Sta pał ſo, hdyž bęſche Ťſaak tam dleſſeji cžab bydlil, ſo ſiliſtiſki keal Abimelech ł wofnom w kealowſkim hrodže hladaſche do Ťſaakoweho doma ł napscheczeža, a głaj, Ťſaak, njepytmywiſchi ſo něchtó pſchihladuje, žortowaiſche ſe ſwojej žonu Rebełku.

Spodžiwne je, tał ſlaby je Ťſaak we wěrje, tał je Bože wukhowanje pał teſame; je-li Ťſaakowe ſadžerjenje wſchudžom ſlabuſchke, dha je tola Bože žohnowanje wſchudžom widžonne, ſo tež jeho žny czeleži jało jeho nana.

Lechdom ſawola Abimelech Ťſaaka ł hebi a džeſche: Głaj, woprawdže, to je twoja mandželſta! Kał dha, ſo by to ſapręł a prajil, wona je moja ſotra? Ťſaak ſwojeje ſlaboſeže ſo hnydom wuſnajy wotmolwi jemu: Męnjach, ſo hnadž jeje dla mohł ſtónžwany byč.

Abimelech džeſche: Čžoho dla by nam to ſežinił? To je njeprawda ł twojeje ſtrony, ſo naſ tałke ſmyliſch. Dolełž ſmy twoju mandželſtu ja twoju ſotru męli, dha by ſo pſcheložny mohlo ſtacž, ſo mohł něchtó ł luda ſo ł twojeje žony lehnęž njewjedžy, ſo tał ł mandželſkej ſręſeſchi; a tał by ty hečch mandželſtvo łamanja na naſ pſchiwjedł a naſ do Božeho khoſtanja japręł.

Puſchecžiwſchi Ťſaaka ł tajſim porowom, jaſaſa Abimelech wſchittemu lubej ſe ſawnej wuſanjju a džeſche po poručnoſeži ſwjateho Duha, kotryž bę jeho na priedawſche Bože ſjewjenje (20, 3) dopomnil: Kotryž ſo teho mužja abo jeho žony dótſnje, jimał ſchiwdu cžini na jeju czeleži, cžele, žiwjenju abo wobſedženiſtww, tón dyrbi ſmjercze wumrjecž.

III. Čhtučža 12—22. Ťnjeſ požohnuje po ſwojim ſlubjeju Ťſaaka w Gerarje; Žiliſtižy jemu pał to ſawidža a jeho teho dla pobitłocžuje, ſo dyrbi po kraju cžahacž, doniž w Rehobocze męra njenadeñdže.

So by žita doſež męł ſa cžab drohoty, ſhjeſche Ťſaak w ſamym kraju a doby ſa ſame lęto ł jenym lęždym ſto lęzow. Taſa plđnoſež nadeñdže drje ſo cžanił w naraſſich krajinach; tu pał njelwiſowaiſche ani ſe ſeniſkej plđnoſežu, ani ł woſhebieže plđnym lętom, ale męjeſche ſwoju pſchecžinu ł něčim žyle druhim: pſchetož Ťnjeſ žohnowaiſche jeho po ſwojim ſlubjenju, druhe wola wofoto Gerara pał njehechu jenož wſchędne abo hnanu jenož kħude žně.

Pſches daleſche požohnowanje tež męſ ſkotom roſejeſche Ťſaak a wobohacžil ſo dale a bóle, doniž ſo jara wulzy poſylmi, ſo męjeſche ſtadla wozow a ſtadla hovjajeſche ſkota a wjele czeledeže.

Teho dla ſawidžachu jemu Žiliſtižy a ſahpachy, ſo bychu ſwoje njepſcheczeſke myſlenje je ſkutkom jemu wopofaſali, wſchitke ſtudnje a jamy, kotrež bęchu jeho nanowi wotrocžy wuryli, ſo bychu w nich pſchi deſchecžikach wodu nalojili, ſo bychu mohli ſtót napowječž, ſa cžab jeho nana Abrahama, a wupjelniču je ſe ſemju.

Haj, tał malo ledžbowachu na wuſa, jeho dla woſjewjeny, ſo tež Abimelech je ſawieču na njeho hladažy ł Ťſaakej džeſche: Čžehił wot naſ, pſchetož ty by jwjele móžniſchi dylili my, wužyžajch nam kraj a hjerjeſch nam žyrobu.

Studnje ſahpawſchi njecžinjachu jemu niž jenož wulku ſchodu, dolełž hu ſtudnje ja paſtyrſkeho cžlowjeła woſhebe wažne, ale wonjeczežicchi tež ł wotpohladom jeho nanowe wopomnječe, ł kotrymž bęchu tola něhdy njajil ſwjofali; tež jemu bęchu hižo ſawidželi, tola pſched jeho wulkotnej wofobu męjachu tajku hroſu, ſo hebi njelwajichu jemu někaſu ſchiwdu ičžinječ, kaž dołho bęche žiwu.

Duž cžehnjeiche Ťſaak, wjedžy, ſo njeje męſtno, ale ťnjeſ, jeho wobohacžil, wotkal pſječž ł męſta Gerara a jeho wofoliny, a ſtaji ſwóji ſtan dale ł poſonju w dole Gerar a pſchewajſche tam.

A da wſchudžom, nanowym, jemu ſwjatym, ſtopam ſežchowajy, ſtudnje ſažo wuryčž, kotrež bęchu wotrocžy ſa Abrahamowy cžab wuryli a kotrež bęchu Žiliſtižy po jeho ſmjerczi ſahpali, a pomjenowa ł ł tym mjenom, ł kotrymž bę je jeho nan Abraham pomjenował.

Tež ryjachu Ťſaakowi wotrocžy dale w dole a namatachu tam ſtudžeñ žiwjeje wody ſe ſemje ſo žórlajeje.

Alle Gerarižy paſtyrjo, kotřiž ſe ſwojimi ſtadłami hacž do tutych ſtron cžahachu a ſa tajkej ſtudnju cžim bóle požadachu, cžim porędiſcho ſo tajka nadeñdže; wadžachu ſo ł Ťſaakowymi paſtyrjemi a džachu: To je naſcha woda, pſchetož wona ſo ł naſcheho kraja žórl. Duž narjekny wón ſtudni Čſet = ſwada, ſo ſu ſo tu ł nim wadžili a jemu ſtudžeñ ł naſylnoſežu wſali.

Toła luboſež je ſečerpna a dobrocžiwu; luboſež njeje ſawitna a ſamopajchna, wona ſo njenaduwa a njewadži, wona lubnje mę. Duž ryjachu Ťſaakowi wotrocžy po tutej jich ſnjeſowej luboſeži druhu ſtudžeñ; ale woni wadžachu ſo tež wo nju, dolełž čžuchu jeho žyle ł jich bliſkoſeže wuhnacž; teho dla mjenowaiſche ju Sitna = naſylnoſež.

Pſched naſylnoſežu cžełajy džęiche ſažo wotkal pſječž a ryjeſche druhu ſtudžeñ, wo kotryž ſo njewadžachu; teho dla mjenowaiſche ju wón Rehoboth = ſchęrotoſež a džęiche: Męł je naſ ťnjeſ roſſchęcil wot tych, kotřiž naſ pſcheczežbachu, a my roſroſežemy w kraju, to je nam ſaukowany ł tym, ſo ma něko ſtajna ſwada lęž.

So ſo wón po wſchej ſwadže a pſcheczežehanju tał ſmęrne Bohu džakuje, dopokaže nam, ſo je hebi we wſchej ſwadže cžichu a nutru wutrobu ſahnował.

IV. Sztuczka 23—23. S Rehobotka wuczehnje Snaak do Werfaby, hdzež ho jemu Wóh drugi króć w jeho žiwjenju sjeni a hdzež ho sahydli, so by tam na dlejšči czaš woštał. Abimelech jeho tam wopyta, so by s nim swajst swajast.

Potom czehnjesche wón wotpal do dolhego ranja a pschiadže do Werfaby.

A Knjes sjeni ho jemu w hamej nozy wo hnje a džešche: Za hyn twojeho nana Abrahamowy Wóh, i kotrymž hyn něhdy slyb swajast. Njebaj ho teho dla, pschejčehuja a podtkočuju tebe tež cšlowjekojo; pschetož ja nješum mjenje s tobu, kaž hyn byl s twojim wótzom Abrahamom, a chzu cze runje jako jeho požohnowacž a twoje hynjo pschisporjecž mojeho wotrocžka Abrahama dla, so bych po slybjenjach, jemu datych, cžinił a so bych jeho pohušchnošež po wěrje jemu sarunał tež hiščeže nad jeho potomnikami.

Sahorjenu wot sacžisčezja: Woprawdže, Knjes je na tutym měšče, tudy je nam berje byčž, natwari wón woštał a předomasche wo Knjesowym mjenje a staj tam swój stan, a jeho wotrocžku pocžachu tam studžeň ryčž, so bychu žiwu wodu namakali.

Na tutym měšče, kotrež běšche ho hižo ja Abrahamowe žiwjenje wupnamjenilo, ponowja jemu Knjes slybjenje jeho hnady, kaž poždžijcho Sakubej, škožuju ho žyle po patriarchowych potriebach s džečezajej wěru. hdžž něfotre města wošebje pohwječži.

Abimelech, jeho přjedny je hwojeho hlowneho města wuhnowšči, nětko pač ho hinał rošhudžiwšči, pschiadže k jemu s Gerara, so by jemu swajst s nim porucžel, a s nim běšche Ahuath, jeho pscheczel abo tajny radžiczel, a Whichol, jeho wyschdji we wóštu.

S czežka je to tónhany Whichol, i kotrymž hyn ho na stawje 21, 22 setkali; najščešcho je to jeho naplěduil w sastojuštwje, kotremuž je ho hame czežne mjeno „huba ja wiščech“, to je tón, kotryž wiščem rosfajuje, spožčičko.

Alle Snaak, runje kaž něhdy jeho nan Abraham, kralej naj- přjedny njeprawdu dopofajuzju, kotraž běšche ho jemu psches krała a jeho poddanow itala, kotrež k nim: Czecho dla seže te mni pschisčeli? Wiščat wy mje hiščeže a seže mje wot ho wotehrali; tak njemžejšche pschecželstwo mi porucžene sprawne byčž.

Woni pač džachu: Wy s widžazymaj woczomaj widžimy, so je Knjes s tobu. Techo dla džachmy k hebi a rošhudžichmy ho: Cžimny nětk pschisbahu mjes hovu, mjes nami a mjes tobu, a chzemy slyb i tobu sežiničž, so by nam, hdžž twoja mōz dale a bóle wošče, nam nječinił ničžo šteho, jato my ho tež tebe nješumy dótknyli — dopomni ho jenož na wufas, kotryž hyn tebe dla wufasali — a runje jako my tebi ničžo druhe nješumy cžiniłi, šhiba jenož lutu dobrotu — dopomni ho jenož na štočezne žně, kotrež hyn něhdy s našchich polow dom šhowač — a hyn-li tebi tež wot naš fasali, dofelž běšche ho piche wištu měru rošhynlił, dha hyn tebe tola s měrom pschecžili a nješumy tebe s našhynošču wot naš wuhnali. Ty pač hyn nětko Knjesowy požohnowaný; budžejch-li nam pschisbahacž, so nam njechofch šeschfodžicž, dha tež jawěšče Knjesowy požohnowaný wostanjesch.

Tak cžini hwět: pač je sashaj, pač lešmy. Chzešch-li byčž živy po pofoju s nim, majch wjele špōžeracž.

Njedopofajuzju jim jich wopacžne rěčež, pschihotowa jim wón na to hoščuju, a woni jedžachu a pijachu.

Pschenozowanšči jich štany najajtra s nimi rano saše, a pschisbahaiče jedyn druhemu, so ho slyb, wot nich požadany, tež wob- truzji; a Snaak dopofasawšči jim je šfuktom, kač to je, hdžž někomu wišcho dobre wopofasajch, pschecžji jich wot ho, a woni woteadžechu wot njeho hinał dyžli wón něhdy wot nich, mjenujuzju po wiščej wěnoščež směrom.

(Potracžowanje.)

Stary hród w Rošacžizach.

W Rošacžizach nadeudžejch diwaj hrodaj: stary rošpadany a nowy, kiž je wobnydem. Wo starym ho šledowaze powjeda:

W starym hrodže je wjele pinzow, kiž k wiščelatemu slyža a k kotrymž ma lōždy pschisstup. Ženož jena je samurjowana, a hačž dotal hebi niččo šwěrił njeje, ho do njeje dohwyacž, dofelž by pschi tym žiwjenje pschisbahacž moht. A czecho dla?

W pomjenowanej pinzy ho mjenujuzju wiščelake šekafšwa šhowaja, kiž hu piche wiščē šhorofeže, ale šchtōž chžyl pinzu wotewričž, by morwy k semi panył wot dyma, kiž pinzu pjelni. Tute šekafšwa je tam jedyn stary Rošacžicžanski hrabja šshowač, kotryž běšche wuwotany šekaf. Haj, wón běšche w šnacžu selow tač

nashonjenu, so běšche jene selo namakal, kiž nad šnjerežu dobudže. Žato běšche wōpōte leta dozpił, a mēnjesche, so bōrny wumrje, šawofa hwojeho slyžobnika k hebi a polasa jemu papjeru, na kotrežž běšche cšlowječ wōšnamjenjenu, kiž mējesche wiščelake slyžubi po cšle sežehjenu. „Hdyž hyn wumrjel“, rjekny šnjes k slyžobnikaj, „roščejaj moje cšelo w šnubach tudy na papjerje; škadž na to wiščitke kuchi po rjadu do šasčezja a wulij wulij s tychle šchlenžow do njeho; šabij šasčez a šahmol jōn, so powētr nats njemōže, a potom štaj jōn do pinzy. Ale to dyrbišch mi pschisbahacž, so halle ša šchtyri nježele šasčez wotewričž, runje ša šchtyri nježele, tōn šamy džet a tu šamu hodžinu!“ Šslyžobnik s hrōjbu pschisbahaiče a wišcho šaho w štarym rjedže džēšche. Žola dolho njetrajesche, dha slyžobnik hwojeho šnjeja morweho we šožu namaka.

Nětko cžinjeseche, kaž běšche jemu šnjes porucžil, a hdyž běšche hotowy, ho do hwojeje štwy poda a tam šradny šedžesche. Pschindžechu-li ho ludžo hrabju wo radu praschecž, praji jim slyžobnik, so je hrabja šhorj. Dydžet dolho mōžesche slyžobnik wēž psched ludžimi potajicž, dofelž běšche s hrabju šam w hrodže byl. Žola we wby ho bōrny wiščelake rēčezž pocža, a napohledku šjawnje na slyžobnika tufachu, so je hrabju šarajst a wurubil. Štōnežnje šhoničhu to tež pschiswujni hrabje a pschindžechu do hrodu, so bychu ho šami pschewēdčili. Praschachu ho slyžobnika, hdže hrabja je. Wōn pač jim wotmolwi, so je hrabja wumrjel. Duž chžychu jeho cšelo widžecž, slyžobnik pač jich prošesche, so bychu jemu hiščeže diwē nježeli pofoj wostajili, dofelž je to šnjes tak postajil. Bōle slyžobnik prošesche, bóle jeho hrabjowi pschecželjo nusowachu, so by jim šnjeja polasał, a napohledku jemu je šnjerežu hrozachu, jeli ho jim k woli njeje, a so šasčez šami wotewrja, jeli so wón njecha. Wōjocž slyžobnika pschewsa, hdyž hebi na cšelo w šasčezju pōnyšli, so je roščejane a so hebi potom šawēšče nalyła, so je hrabju štōnžowal. Pschecželjo pač slyžobnikaj nje- wēryachu, dofelž ho tak jara šapjerasche. Napohledku pač jim slyžobnik wišcho wupowjeda, šchtož běšche jemu šnjes psched šnjerežu pschisfajal. Alle psches to buchu pschecželjo hiščeže bóle šatorjenu a chžachu ho nětko šami pschewēdčicž, hačž je slyžobnik wērnosčž powjedał abo niz. Tōn pač jich prošesche, so bychu hiščeže cžakali, dofelž běšche nětko hiščeže jenož tydžeň hačž k postajenemu dnjej. Něfotji bēchu s tym špofojom a něfotji niz, a pschi šwadže šandžechu šaho něfotre dny. Hiščeže diwaj dnjej, a šchtyri nježele hu nimu. Šslyžobnik šedžesche džet a nōž na šfodže, kiž do pinzy wjedžesche. Duž, džet psched wostajenmy cžahom, pschindžechu njedowēriwi pschecželjo a slyžobnika, kiž psched nimi na šolenach jenož hiščeže wo jedyn džet prošesche, do bōfa šumywičhi, džechu do pinzy, hdžžž šasčez šjesesche. Pocžachu šasčez woczinjecž a radži ho jim, wēlo wotewjacž.

Žato cšelo wuhladachu, dha — wiščem mōšy na šlowje štawachu — morwy woczji wotewri a džiwje wotoło šebje hladasche. Potom postaže a wiščitzy štychachu, tak wón džesche: „Hiščeže njeje cžab!“ a padže šaho našad a wošta morwy, runjež šasčez šaho šabichu. Šrabjowe cšelo pač běšche šaho hromadu šrotko a běšche mōdne, kaž cšelo mlodženza.

Dofelž pač wot wody, kotryž běšche slyžobnik do šasčezja wufal, ničžo wysche njeběšche a na šchlenčšlach tež ničžo napišane nješesjesche, wumrje potajnišwo mudreho hrabje s tutym a hačž do džehnišcheho dnja njeje niččo mōht krašnu wodu šaho wunamafacž. Wiščitke druhe šekafšwa pač běšche hrabja psched hwojeje šnjerežu do pinzy šamurjowacž dał, hdžžž hu hiščeže dženska šshowane.

Wiščelake s bliska a s daloka.

— Kaž štychimy, šnjeje Budyste pobocžne Gustav-Wdolšste towaštwo šwōž letušchi šwjedžeň 22. septembra w Huszy. Němske předomanje džerži šnjes tajny žyrkwinski radžiczel Šteller a šerbise šnjes šaraj Šarjeňt s Ahwacžji.

— Pschi ponowjenju Žožeho domu je tež škotecžanski Žoži dom nowe byrgle doštal, kotrež buchu šwjatocžnje pohwječene. Wone šu je šlawneje ruti šnjeja Šsowy s Budyschina, kotryž je nětko hižo wulki džel našchich byrglow w našchej šerbstej Lužizy natwaril.

— Přjedawšči šnjes šaraj Lenik w šlětnom, kotryž ho psched něfotrymi šetami ša wyschšcheho šeminaršcheho wuczerja powofa a teho dla hwoje šasche šastojuštwo škoži, bu ša šeminar- šchego direktora pomjenowaný.

— Wōlby do šalskeho šejma šnjeja ho w blisžich njedželach. Najpřjedny wolerjo wōlbných mužow wufwofa, kaž je to w nowym

wólbnyh jakonju postajene a wólbni mužojo potom swojeho sapóhłanza wola. Njedy ho teho dla kóždy wobhoni, w kotrej rjabownt, na kotrym dnju a hdyje ma wolicz. Wupwolnje sapóhłanza smėje ho sapoczatk oktobra.

Manewry sakšeho 12. wójskeho korpsa maja ho w tu khwilu hredzj Zitaru a Lubija. Po dostatnyh powjeszczach móže pať manewr lóhko dojeť njelube pichetorbunjenje dostac. Žesdna artillerija i Skinsborla je ho mjenujzj hižo i manewra domoj wróćiczj durbjala, dofelj je natykwaza khoroszcz mjes konjemi wudhryla. Ale tež mjes wojakami grenadéršeho regimenta je wjele mužj iškoryto, so je ho jich wjele domoj wróćiczj durbjala a něšto khorych hamo w Zitarowej khorowni jawostac, dofelj bėchu pichestabi, so móhli ho do Draždjan pschewješč. Majsterje je tež njestrome wjedro pohlednich dnjom wina bylo, so wo dnjo cšopke hłónczko hwěćešče a w nozy schěžipata jama knješče.

— Majki dobry duch dowěrjenja i Bohu mjes butami pschi wschej njeprawdokzi, kotraž je ho jim wot tak mjenowaných hšejščijianščich Žendželčanow dostala, knježi, je i radošču pólnacj i wufasnje, po kotrejšj je ho ja 8. augusta dżakowanis i ja 9. augusta potutny džen wupisat. Se hwojim kruzim dowěrjenjom woni hjes bojoščje do pichichoda hladaja. Wufasnja ma ho něhdyje tak: Schtwórtk 8. augusta džen dżakowanja 1. ja maľe a wufke, niz jenož pschi sapoczatku mójny, ale hamo w najnowišchim cšajhu nad njepichščezelom dobyte dobytki; 2. ja dżiwne wobarnowanje a krajne wufhowanje i ruki nascheho pschewóžneho njepšchěžela; 3. ja Bože wózwowšće lastaranie ja naschu wschėdnu potrebu na žiwnoščj, drascje a brónjach; 4. ja njeporadjenje wotpohladow njepšchěžela i nascheho kraja škot, žito atd. rubiczj a naš hłodu pschewoštajiczj; 5. ja krašny duch wutrajnoščje a khróbtwoščje, kotraž bu hamo naschim žonam a dżeczom špoščjeny, kotrejšj hēbi hamo psches šajecze a i nim hjednocžene hubjenštwo khróbtwoščj rubiczj njedachu: i škótkka ja nasche šdžerzenie jako luda w móžnym wojowanju wot nimale dweju polneju lětow, i cšehož ho jašnje pokaje, so Bóh njecha naschemu ludej jašinyčj dacj. — Potutny džen, 9. augusta, 1. my cžemy psched tym Knješom wufnacj, so hmy, runjež je naš wot nascheho bweža hem pschewo a pschewo sašo wufhowat, hdyž ho w cžehnoščj i njemu wofachmy, jeho tola wopuščezili a druhim boham hlužili a teho Knješu prohycj, nasch lud wufhowacj a my njechamy nasche hrėchi jenož se rrom wufnacj, ale teho Knješa prohycj, so by naš nasche hrėchi prawje špóhnacj wuczil a naš wólbniwych cžimil, je wofstajiczj hjes dżiwanja na to, šchtož škot je — kaž hu to hrėchi: wofšwješčenje šadata teho Knješa, wopuštwo, njewėra, hejšlerštwo, njehwernoščj mjes šobu, podacze njepšchěželej, žadoščjwoščj atd. — Naschich hrėchow je wjele. Duž cžemy wychnoščj a lud potutny džen ho hbutnje i temu Knješej woflacj a jeho prohycj, so by naš i temu wufhowat, so móhli w naschim knješčestwje stajnje a hjes wufwacza cšejščj nascheho Boha knješčiczj dacj. Wodpishmo: burškeje wychnoščje.

Njedy ho nad tymle ludom tež dopjelni:

Schtóž Bohu wschón ho dowėri,
Tón na žadny pėst njewari.

W manewrje.

Horzota a próba cšěžkeho dnja bėschtej nimo. Wojozj bėchu do hwojich kwartėrow jaczahnyli. Wjekele žiwjenje knješče w pschěželnej wješčj. Wječor ho bližesche a hawa bóle a bóle woczichny. Wyschł Wornat bėšče pola stareje macžerki do kwartėry pichišchot, kotraž bėšče hama w hwojej matej hčezzy žywa. Wona bėšče jemu wchitko špodobne ščjnikka, kaž móžesche, bėšče jemu najlėpšche na blido šestajala, janyž mješčje, kšlėd a butru, jeja a mlofo, bėšče jemu tež husejšichu kajała, so by hēbi brat a jedł a ho wjekelesche, so jemu hłodžesche; bėšče jemu tež w hwojim pschěželniwym waschnju wschetalke powjedala, so jemu to njebėšche wobczěžno, ale radoščj. Michel štejšche na blidže a kóžo bėšče rjenje póhłane. Wyschł Wornat hšejščje list pihasche a cžysche potom špacj hieč. Duž ho wo durje kłapasche a Wiczajez macžerka hšejščje juntrėczj šastupi, w jenej ruzy wobras, w drugej hamor a hšejščj džeržo.

„Njedžiwajecze, knjes wyschto, so Waš hšejščje juntrėczj mylu, dofelj hmy najlėpšche šabyła. Čhēcze mi pomhacj?“

Wyschł bėšče rad hotowj a se špodžiwaniom hladajo i njej bliže stupi.

„Tak prošču“, macžerka dale powjedasche, „Wj šče wjetšči

hač ja, to drje šče tak dobry a tamle hšejšč nuts dycie?“ a wona jemu na ščėnu wysche kóžo pokaja.

Wón cžinjelšche po jeje próstwe, a dyci něfotre rasy a hšejšč hredžesche twjerdže. Wona jemu tež wobras poda. To bėšče wobras khryštuhowy, kšchžowaneho khryštusa wofnamjenjazj.

„Tak“, praji wona, jako bėšče wšchitko hotowe a se štknje-nymaj rukomaj horje i wobrasej hladasche, „to hšejščje pobrachowasche a to durbjescheže Wj hšejščje mēcj; pichetóž to je to najlėpšche. Njemėrno, knjes wyschto, hjes nascheho lubeho šbóžnika ženje njendže, ani wodnujo, ani w nozy; wón je tola pichewo to najlėpšche!“

To tak džėčewošcy, wjekele, jednorje kšicšesche, hdyž wona to praji — potom jemu hšejščje juntrėczj dobru nóz praji a cžishe wotendže.

Wyschł Wornat hłuboko hnuty ham wofsta. Pichewo jašo durbjesche na wobras pohladacj. To jemu i hšejščje njebėšche, ale myšle w nim woczichny a jeho dotalne žiwjenje psched njeho stupi. Bėšče jemu šbóžnik tež „to najlėpšche“?

Šato na druhi džen božemje praji a ho hwojej pschěželnej hošpohy ja pschěželniwe hošpodowanje dżakowasche, džeržesche wón jeje štaru šadatu ruku twjerdže a jej do woczow hladajo wón praji:

„A najbóle, macžerka, dżakuj ho Wam ja rjany wobras!“

Šeta ho minychu. Wiczajez macj dawno w cžichim rowje špasche. Šašo wojazy do wby pschěžezechu, a w šmėrkanju džesche wyschł Wornat na pohrebnishčezjo. Michel rózow položil na Wiczajez macželny row a doľho w cžichim šamšlenju pschi rowje štejo wofsta. Čšičhe wón praji: „W žiwjenju ho nješym tebi wjazj dżakowacj mohł, ale horkach cžju to cžinitčj, hdyž Wóh huadu špoščj, ja to žohnowanje, kotrejšj hu mi twoje šłowa a twój wobras pichinjėšle.“

Ptacžtow wuczehjenje.

Šso šhromadžuja ptacžata
Na šchtomach a na polu
A maju myšle dželenja,
Šaj wopuščezja a holu.

A we wšy lipa wyškofa
Šso pošbėha na hórzy,
Šu hłónczko rano pošlocza
A na njej hėdža šchtórzy.

A hromadu ho hwišdajo
Tam lipu pichifrywaja,
Šaž mlode hagle nalėczjo
A nam pschijščlo by do kraja.

Šchto pať nam ptacžti hwišdaja
A špėwaju tak rjenje,
Šdyž maju myšle dželenja?
Šsnadž njewrócza ho ženje?

Na wofkhad a na nowy dom
Šso i cšajšom pichibotuja,
Dom džeczom šaršči i wješelom
Majrjejšchto wopishuja.

Šso dżakujja ja dobroty,
Šiž tuby wužiwachu,
A šchtož dže žadny pschewiny
Pšchi nudy a we štrachu.

Něšto i rospominanju.

Prawe šbože w tym wobšteji, druhich šbowonnych cžinitčj.

Šsmilny byčj, bližšcheho nudy šobu jacžucz móže tež najkhubšči, kotryž ničjo dacj njemóže, jenož so jemu bližšcheho hubjenštwu i wutrobje dže.

Wj cžlowještojo runamy ho pšbdnemu deschěžicej; kóždy wot naš je wodowa krejpska; niz hama krejpska, kaž wufka tež je, polo pšbdne cžini, ale kóždy, tež najmjėšči, i temu pschjowšchuje.